

# VARJUST VÄLJA



## SELLES NUMBRIS

### NTTK TEGEMISED

Juubeliaasta ja konverents novembris 2017

### UUDISED JA KOOSTÖÖ

Riigikogus võeti vastu karistusseadustiku muudatused, et täita Istanbuli konventsiooni nõuded. IKT ettevõtte koostöö häirekeskusega. Rahastamisvõimalus

### JUHTUB LAIAS MAAILMAS

Bukarestis toimus konverents seaduste rakendamiseks

### LUGU ELUST ENESEST

Riigikogus arutati võimaluse üle sätestada triibulised valimisinimekirjad, kus nais- ja meeskandidaadid on paigutatud vaheldumisi. See eelnõu ei leidnud toetust

### SÕNA SAAB PRAKTIK

Vägivalla tõkestamise puhul on oluline leida viise, mis vähendaksid kurjust ja vägivaldsust. Vaja sekkumisprogrammide standardeid ja kvaliteedi hindamist

### SUMMARIES

## Hea lugeja!

Juulis 2002 asutati MTÜ Naiste Varjupaik. Sel aastal tähistame naistevastase vägivalla ohvrite ja vägivallast väljujate abistamise 15. tegevusaastat Eestis. **Juubelikonverents toimub novembris 2017.**

Selle aja jooksul on nii meil kui mujal maailmas muutunud väga palju - varasemast tabuteemast, millega spetsialistid ei osanud palju peale hakata, on tänaseks saanud ühiskonnas valjult kõlav noot - vägivallal ei ole siin kohta ja uus normaalsus saab olla see, et mitte keegi ei pea elama hirmutundega. Seda seisukohta on väga tõsiselt väljendanud ka meie vabariigi president.

Nende aastate jooksul on kõigi tugikeskuste spetsialistid palju õppinud ja arenenud. Koos, kõrvuti meiega, on õppinud ja arenenud ka teiste organisatsioonide spetsialistid.

2017. aasta on olnud väljakutsete aeg. Sellest aastast alates koordineerib naiste tugikeskuste tegevust Sotsiaalkindlustusameti ohvriabi osakond ning seni toimunud võrgustik on asendunud uuega. Muutused, eriti suured muutused, on alati valulikud. Aga neist ei saa teha ületamatut takistust. Meie idee peab alati jääma samaks - meie töö on aidata naisi ja lapsi vägivallast ohutult väljuda ja alustada uut elu.

Naiste Tugi- ja Teabekeskus (NTTK) pakub tugikeskuse teenust Tartumaa ja Põlvamaa piirkonnas. Oleme aidanud ka teistest piirkondadest meieni jõudnud abivajajaid. Meie sotsiaalnõustajad toetavad naisi ja lapsi ning aitavad igapäevaelu küsimustega toimetulekus. Samuti on vajadusel kättesaadavad psühhoterapeudi, lastepsühholoogi ja juristi abi.

Areng on meie tegevuses alati olnud tähtsal kohal. Lisaks sellele, mida igapäevaselt teeme, otsime võimalusi muuta enda tegevust - kas samadele inimestele parema teenuse pakkumiseks või profiili laiendamiseks. Sellest aastast on meie tähelepanu suunatud eakatevastasele vägivallale. Ja kindlasti ei peatu me ka siin - ideid organisatsiooni, spetsialistide ja kaastöölise arendamiseks on mitmeid ja õnneks lisandub meile ka entusiastlike kaaslasi, kellega koos on võimalik need ideed ellu viia.

Loodame, et meie uudiskiri annab võimalusi kaasamõtlemiseks ja pakub inspiratsiooni uuteks algatusteks ning aitab kaasa õnnelikumale homsele.

**Pille Tsopp-Pagan**  
NTTK juhataja

## Tugikeskused pakuvad liitteenust

Alates 2017. aasta algusest kehtib naiste tugikeskuste teenusekirjeldus. Naiste tugikeskuse teenus (edaspidi Teenus) on ohvriabi seaduse tähenduses liitteenus, mille eesmärk on aidata kaasa naistevastase vägivalla ohvriks langenud naise vägivallast pääsemisele ja iseseisva toimetuleku saavutamisele, pakkudes turvalist keskkonda ja nõustamist ning vajaduse korral turvalist ajutist majutust nii naisele kui temaga kaasa olevatele lastele.

Sotsiaalkindlustusamet on koostanud naiste tugikeskuste infolehe koos tugikeskuste kontaktidega:

[http://ensib.ee/sites/default/files/content-editors/Ohvriabi/naiste\\_tugikeskuste\\_infoleht.pdf](http://ensib.ee/sites/default/files/content-editors/Ohvriabi/naiste_tugikeskuste_infoleht.pdf)

## Eakatevastane vägivald.

### Projekt WHOSEFVA

WHOSEFVA (2017-2018) on Euroopa Komisjoni poolt Daphne programmi raames rahastatav projekt, mille põhieesmärgiks on juhtida tähelepanu peamistele takistustele ja puudujääkidele, mis piiravad tervishoiuasutuste efektiivset toimimist vanemaeliste preevägivallaohvrite abistamisel. WHOSEFVA projektis osalevad partnerriikidena Eesti, Austria, Soome, Kreeka, Läti ja Suurbritannia. Projekti juhtpartneriks on MTÜ Naiste Tugi- ja Teabekeskus, kes teeb tihedat koostööd Sirkka Perttuga, Soomes vanemaaliste vastu suunatud vägivalla teema eksperdiga.

WHOSEFVA projekti kodulehekülj: [www.whosefva-gbv.eu](http://www.whosefva-gbv.eu)

**Ahistav jälitamine on kuritegu.** Perevägivalda puhul tuleb lisaks füüsilisele vägivaldale tähelepanu pöörata ka mitut liiki vaimsele vägivaldale. Üks selline viis on jälitada ja seeläbi kontrollida oma lähedasi. Siia kuulub igasugune konkreetsele isikule suunatud korduv ähvardava iseloomuga käitumine, mis tekitab isikus hirmu. Ähvardav käitumine võib sisaldada korduvat teise inimese jälitamist, temaga soovimatut suhtlemist või talle teadaandmist, et teda jälgitakse. Selline jälitamine võib toimuda otsese füüsilise järelkäimise või siis mõnda kannatanu asukohta ilmumise, aga ka virtuaalse jälitamise viiside vahendite teel kontakti otsimisena. Teod, mille eest karistatakse, peavad olema toime pandud korduvalt või järjepidevalt.

Tavapäraselt loetakse korduvaks tegu, mis on toime pandud vähemalt teist korda. Eesti kehtivas õiguses võib olla ahistav jälitamine osaliselt kaetud ähvardamise koosseisuga (karistusseadustiku, KarS § 120) ja osaliselt eraviisilise jälitustegevuse koosseisuga (KarS § 137), kuid sisuliselt oli see siiski katmata. Ahistava jälitamise kohta on tihedalt seotud lähenemiskeeld. Lähenemiskeeldu (kriminaalmenetluse seadustik, KrMS § 310<sup>1</sup>) või ajutise lähenemiskeeldu (KrMS § 141<sup>1</sup>) kehtestamise üheks eelduseks on isikuvastane või alaealise vastu toime

pandud süütegude või selle kahtlus. Kuna ahistav jälitamine on võrreldav võlaõigusseaduses (VÕS) §-s 1055 sätestatud lähenemiskeeluga, siis tuleb ahistava jälitamise menetlemisel silmas pidada, kas konkreetset juhul oleks võimalik lähenemiskeeldu kohaldada.

**Seksuaalse iseloomuga kehaline ahistamine** sätestatakse väärtelena karistusseadustiku võrdõiguslikkuse vastu suunatud süütegude ja os. Väärtelomenetluse seadustikus antakse uue väärtelomenetluse pädevus Politsei- ja Piirivalveametile. Eesti kontekstis oli seksuaalne ahistamine reguleeritud soolise võrdõiguslikkuse seaduses. Kuna võrdõiguslikkuse seadus reguleerib peamiselt tööalaseid suhteid, polnud kehtiv regulatsioon piisav. Uus KarS koosseis käsitleb vaid kehalist ehk füüsilist käitumist, jättes kõrvale verbaalse ja mitteverbaalse seksuaalse käitumise. Olulised komponendid selles väärtelomenetluse, mille alusel saavad menetledjad tegu kvalifitseerida, on järgmised:

- 1) tahtvastastus ja
- 2) inimväärikust alandav eesmärk või tagajärg;
- 3) kehaline seksuaalse iseloomuga tahtlik tegu.

Refereeris Anu Laas

[http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/exchange\\_of\\_good\\_practice\\_es/es\\_discussion\\_paper\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/exchange_of_good_practice_es/es_discussion_paper_en.pdf)



El Servicio Telefónico de **Atención y Protección** para víctimas de la violencia de género (**ATENPRO**)



Häirekeskus Madridis, 17.04.2013.  
Fotod: Anu Laas

## TecSOS - Vodafone'i heategevusprojekt väärrib järgimist

**Telekomikontserni Vodafone sihtasutus** pakub tuge ohus olijale kuues Euroopa riigis - Hispaanias, Iirimaa, Portugalis, Saksamaal, Suurbritannias ja Ungaris. Hispaanias on selle projekti nimi **ATENPRO**. Vodafone koos Hispaania Punase Ristiga töötas 2005. aastal välja häirekeskuse ja ohusolijate vahelise lihtsa abisüsteemi. Lihtne aparaat, millesse on integreeritud mobiilside võimalus ja GPS seade, aitab nupulevajutuse korral tuvastada hädasolija isiku ja asukohta, häirekeskuses kõne salvestatakse. Kõrgendatud riski puhul läheb politseipatrull kohale ka ilma, et kannatanu oleks midagi ütelnud, piisab nupulevajutusest.

2010. aastal arendati teenust Hispaanias, kus häirekeskus hakkas pakkuma suuremas ulatuses psühholoogilist nõustamist ja loobuti teenuse pakkumisest neile, kes koostööks valmis ei olnud. Algselt pakuti mobiilseadet kõigile kõrge riskiga lähisuhtevägivalda ohvritele. Hiljem selgus, et kõik ei olnud sellest huvitatud, ei vastanud kontrollkõnedele ja ei olnud valmis koostööks tugisüsteemiga. Hispaania kogemus on näidanud seda, et kõige suuremaks valupunktiks ongi vägivalda alla kannatanute koostöövalmidus.

Rohkem: <http://www.vodafone.com/content/foundation/tecsos.html>;

VÄGIVALLAST ON VÄLJAPÄÄS

## KARISTUS-SEADUSTIKKU TÄIENDATI

### SEKSUAALNE AHISTAMINE

Teise inimese tahte vastase ja tema inimväärikust alandava eesmärgi või tagajärjega tema suhtes toime pandud kehalise seksuaalse iseloomuga tahtliku tegevuse eest karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut (1200 eur) või arestiga.

Seksuaalne ahistamine on väärtelgu.

### AHISTAV JÄLITAMINE

Teise isikuga korduva või järjepideva kontakti otsimise, tema jälgimise või muul viisil teise isiku tahte vastaselt tema eraellu sekkumise eest, kui selle eesmärk või tagajärg on teise isiku hirmutamine, alandamine või muul viisil oluliselt häirimine - rahaline karistus või kuni üheaastane vangistus.

Ahistav jälitamine on kuritegu.

## Projektivõimalus REC-RDAP-GBV-AG-2017

Kuni **14. novembrini 2017** on võimalik taotleda rahastust EL programmist, mille teemaks on soolise vägivalda ja laste vastu suunatud vägivalda tõkestamine.

Rohkem: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/rec/topics/rec-rdap-gbv-ag-2017.html>

Eelduseks on vähemalt kahe organisatsiooni osalemine, kas EL liikmesriikidest või Islandilt. Taotletav EL toetus peab olema vähemalt 75 000 eurot, nüüsiis tegu mahukate projektidega, Toetuse määr 80%, 7% on lubatud kaudseid kulusid.

Projekti planeerimise soovitusel öeldakse, et rahastuse saamisel on oluline määrata kindel sihtgrupp. Neid võiks olla viis - vägivaldasejad, ohvrid, ohvrile lähedased, professionaalid või avalikkus. Rohkem: <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC103975/lbna28235enn.pdf>

**Kultuurileht Sirp** avaldas kaheksa lähisuhte vägivalda alast artiklit **30. juunil 2017 - [www.sirp.ee](http://www.sirp.ee)**

**Kait Sinisalu** "Vägivaldse suhte anatoomia" <http://www.sirp.ee/s1-artiklid/c9-sotsiaalia/vagivaldse-suhte-anatoomia/>





**VÄGIVALLA  
TÕKESTAMISEL ON  
OLULINE KOOSTÖÖ  
ERINEVATE  
ORGANISAT-  
SIOONIDE JA  
ÕIGUSKAITSE-  
ORGANITE VAHEL:**

**NAISTEVASTASE  
VÄGIVALLA KAITSE  
NIMEL TÖÖTAVAD EESTI  
POLITSEI,  
SOTSIAALKINDLUSTUS-  
AMET, NAISTE  
VARJUPAIGAD JA  
PROKURATUUR**

Eesti delegatsioon Bukaresti konverentsil: Anneli Jürison Politsei- ja Piirivalveametist, Triin Raudsepp Sotsiaalkindlustusametist, Pille Tsopp-Pagan NTTK-st, Raul Heido prokuratuurist --> LK. 4

Foto: Raul Heido

**Riigikogu täiskogu istungi  
13. juunil 2017**

**stenoogramm**

**1. Naistevastase vägivalla ja  
pervägivalla ennetamise ja  
tõkestamise Euroopa Nõukogu  
konventsiooni ratifitseerimise  
seaduse eelnõu (475 SE)  
esimene lugemine**

**Minister Reinsalu:** Ma tahan rõhutada, et seda konventsiooni me ei ratifitseeri mitte kui üksnes formaalset, formalistlikku rahvusvahelist kohustust, vaid selle konventsiooni ratifitseerimisega me anname Eestis sees, aga ka teistele riikidele ja teistele ühiskondadele signaali, et vägivald ei saa kunagi olla lahendus keerulistele inimsuhetele või kultuurinorm. Vägivallal ei ole mitte mingites suhetes õigust.

**Liina Kersna:** Mitmes naiste varjupaigas te olete käinud ja küsinud, kuidas neil läheb.

**Minister Reinsalu:** See, mis puudutab konkreetset naiste varjupaikasid, riigi poolt selle teenuse tellimist ja tegevust selles suunas, on Sotsiaalministeeriumi korraldada. Justiitsministeeriumi korraldada on, olgugi et n-ö üldratifitseerimisel me oleme vastutav asutus, see õiguslike meetmete kompleks, mis sanktsioneerib teatud teod. Ja arusaadavalt ka see küsimus, et riikliku süüdistuse jaoks need küsimused oleks prioriteetid. Nii et see, mis puudutab naiste varjupaikadega suhtlemist, siin oli ju ka avalikku poleemikat ju tegelikult, meedias, mis puudutas seda, kas on naiste varjupaigad rahastatud piisavalt, kas need

konkursid olid läbi viidud rahuldavalt. Ma arvan, et kindlasti see kriitika ja diskussioon on olnud mõistlik probleemidele tähelepanu juhtimiseks ja ma olen kindel, et selle valdkonna eest vastutav valitsusliige Sotsiaalministeeriumis on nende küsimustega tõsiselt kursis ja püüab probleemidele lahendust leida.

**Henn Põlluaas:** Aga paraku on konventsioonis veel terve hulk äärmuslikke sätteid, mis sisaldavad endas hoopiski uut vägivalda ja represseerimise allikaid ja seda nende suhtes, kes peavad tähtsaks perekonda, moraali, normaalseid suhteid mehe ja naise vahel. Konventsioon kuulutab näiteks traditsioonilised soorollid, kombed ja tavad naistevastaseks vägivallaks. Sugupool olevat vaid sotsiaalselt konstrueeritud roll. Arvamus, et meestel on isaroll ja naistel emaroll olevat *a priori* naistevastasele vägivallale õhutamine ja tuleb välja juurida koos mehelikkuse ja loomulikult ka naiselikkusega. Sisuliselt koos pulmakommete, naistele istumise pakkumisega, džentelmenliku ukse avamisega jne nõuab konventsioon radikaalfeministliku ja mittereotüüpsete soorollide doktriini sisseviimist lasteaeade, põhikoolide, gümnaasiumide, kutsehariduskoolide, ülikoolide õppekavadesse, vastavate õpikute koostamist. Me ei saa enam ise otsustada, mis on või ei ole meie haridusasutuste õppeprogrammides. Võib vaid ette kujutada, millised on ajaloo või siis kirjanduse materjalid, kui traditsiooniline ja normaalne maailm peapeale pööratakse.

**2. Euroopa Parlamendi  
valimise seaduse, kohaliku  
omavalitsuse volikogu valimise  
seaduse ja Riigikogu valimise  
seaduse muutmise seaduse  
eelnõu (424 SE) esimene  
lugemine**

**Marianne Mikko:** Triibulistest nimekirjadest rääkides peame rääkima sisust, mille osas on üldtõudud uuringute põhjal Eesti elanikkonna seas üksmeel. Nimelt, vajame rohkem naisi poliitikasse, tahame tasakaalustatumat esindust ja kõigi elanikke huvi arvestavaid otsuseid. Eesti on alati püüdnud järgida riike, kelle edu taga on langetatud head otsused. Targasti otsustama peaksime ka selle eelnõu puhul ning valima tee edukama, rikkama ja mitmekesisema ühiskonna poole. Eelnõu tagab naiste ja meeste senisest tasakaalustatuma esindatuse valimisnimekirjades ja parandab seeläbi soolist tasakaalu otsustamistasandil.

**Jürgen Ligi:** Te rääkisite agressiivsusest ja selle vähenemisest naiste kaasamise kaudu. Pean ütleva, et minu mulje on alati olnud vastupidine. Ja ka täna saalist kõige agressiivsema küsimuse te saite naiselt, olles ka ise naine. Selle vastu mul ei ole midagi, kui ollakse agressiivsed.

**Valdo Randpere:** On sul mingi faktika sellele juurde panna, mis näitaks tõesti, et kuidas naised oleksid poliitikas paremad, sõbralikumad, meeldivamad, inimlikumad, blaa-blaa-blaa.

*Seaduse eelnõu kandidaatide triibulistest nimekirjadest valmistel (424 SE) ei leidnud Riigikogus toetust.*

Istunginoppeid tegi Anu Laas



## KONVERENTS

### SEADUSTE RAKENDAMINE NAISTE JA TÛTARLASTE KAITSEKS JA VÄGIVALLA LÕPETAMISEKS

Kesk- ja Ida-Euroopa  
regionaalne konverents  
koostöös Parlamentide-  
vahelise Liidu (IPU),  
Rumeenia Saadikute Koja,  
Senati ja organisatsiooniga  
*Global Rights for Women and  
Vital Voices*

Bukarest (Rumeenia),  
12-14 juuni 2017

## Rahvusvaheline konverents seaduste rakendamiseks

Eesti esindus, millesse kuulusid Pille Tsopp-Pagan NTKK-st, Triin Raudsepp Sotsiaalkindlustusametist, Raul Heido prokuratuurst ja Anneli Jürison Politsei- ja Piirivalveametist, osales Bukarestis toimunud kolmepäevasel konverentsil „Making laws work to end violence against women and girls“. Konverentsi tõi kokku ligikaudu 160 osalejat 20 Ida-Euroopa, Kaukaasia ja Kesk-Aasia riigist, kes püüdsid üheskoos leida lahendusi naistevastase vägivalla vastu võitlemiseks seadusandlikul teel.

Kolm konverentsipäeva olid väga sisutihedad – sõna said Parlamentidevahelise Liidu (IPU)\* peasekretär Martin Chungong, Glasgow Ülikooli audoktor ja pikaajaline Šoti Women's Aid juht Lily Greenan, Global Rights for Women juht Cheryl Thomas ning mitmed teised naistevastase vägivalla temaatika juhtivad spetsialistid.

Töötubades otsiti võimalusi olemasolevate seaduste reaalseks rakendamiseks, kuulati teiste riikide kogemusi ja arutati osavõtnud riikides SVKT (Spetsialistide Võrgustiku Koordineeritud Tegevuse, ingl. CCR) juurutamise võimalusi ja vajalikke samme. Konverentsi lõpuks koostas iga riigi delegatsioon tegevusplaani edasise valdkondliku arengu tagamiseks.

Eesti osalejad jäid konverentsiga väga rahule. Omandatud praktilised ja teoreetilised teadmised on suureks abiks organisatsioonide võimekuse tõstmisel ja omavahelise koostöö edendamisel. Samuti sai igäiks meist uusi kontakte, kellega edaspidi sidet hoida ja ühiseid projekte ellu viia. Leedu esindusega jõudsime kokkuleppele, et korraldame vastastikusi politsei esindustesse külastäike tutvumaks lähiriikide tööga naistevastase vägivalla kuritegude menetlemise valdkonnas. Samuti on meil soov tundma õppida Läti kohtusüsteemi kogemust, kuidas kohtusüsteem on saadud tööle moel, et ohvritel, kellega seotud kaasused parasjagu kohtus, on esmane abi ja kaitse tagatud ka sel ajal, mil kohtuotsuseid ei ole veel tehtud. Mõttetööd ja avastamisrõõmu jätkub niisiis veel pikemaks ajaks! Kuid kõige olulisem sõnum, mis konverentsilt kaasa võtta on see, et vaid koos suudame liigutada mägesid.

Konverentsil oli kolm peamist teemat - pere- ja seksuaalvägivald, rahvusvahelised ja regionaalsed võrgustikud naiste- ja tütarlastevastase vägivalla tõkestamiseks ning koordineeritud ohvriabi teenused ning vägivallatsete vastutuse võtmine. Lõppdokumendis rõhutatakse, et vägivalla lõpetamiseks ei ole ühest retsepti. Võtmerolli omavad riikide parlamentide, vabariikide ja valitsusasutuste koostöös valminud strateegiad ja tegevuskavad ning elluviimine. Konverentsi arutelude käigus sõnastati edu saavutamiseks üheksa

strateegiat ja arenduspõhimõtet. Vägivalla tõkestavate asutuste ja organisatsioonide vaheline koostöö on mitterahuldav. Kaldutakse süüdistama ohvrit ja ei mõisteta, mui tõsine on ohuolukord, kui ohver püüab lahkuda vägivaldsest suhtest. Seetõttu on vaja arendada SVKT-d, spetsialistide võrgustiku koordineeritud tegevust. Duluth mudeli tugevaks küljeks on erinevate agentuuride tõhus koostöö.

Vägivalla tõkestamisel on oluline ohvrikeskne lähenemine. Duluth mudel ja SVKT osapooled lähtuvad sellest, et pere- ja seksuaalvägivald on võimu- ja kontrolli kuritarvitused, tõhusaks tegutsemiseks on tarvis ühist arusaamist.

Kuna vägivaldajuhtumitest jääb suur osa varju, siis on tarvis anda vägivalla all kannatanutele selge sõnum, et nad leiavad mõistmist, abi ja kaitset.

Konverentsi lõppdokument inglise keeles: <http://www.ipu.org/splz-e/Bucharest17/outcome.pdf>

\*Konverentsi ühe peakorraldaja Parlamentidevahelise Liidu (IPU) tegevuse peamised eesmärgid on edendada parlamentide ja parlamendiliikmete koostööd, osaleda ülemaailmse rahu ja julgeoleku tagamise protsessides, kaitsta inimõigusi ning arendada esindusdemokraatiat.

Konverentsist andis ülevaate  
**Pille Tsopp-Pagan**

Fotod: **Raul Heido**

[www.naistetugi.ee](http://www.naistetugi.ee)



## Rehabilitatsiooniprogramm pere- või paarisuhtevägivallas süüdimõistetud meestele

Lähiuhtes süüdimõistetud isikutele on välja töötatud pere- ja paarisuhtevägivalla vähendamise programm koosneb kolmest osast: turvalisus, vägivallaga tekitatud kahju uurimine, oma tegevuse eesmärkide seadmine turvalisuse kasvatamiseks. Perevägivalda kuriteos süüdimõistetutele suunatud sekkumisprogramme on analüüsinud Tartu Ülikooli RAKE teadlased. Ülevaade on leitav aadressil:

[http://www.kriminaalpoliitika.ee/sites/krimipoliitika/files/elfinder/dokumendid/rake\\_2013\\_cesti\\_rehabilitatsiooniprogrammi\\_analuus.pdf](http://www.kriminaalpoliitika.ee/sites/krimipoliitika/files/elfinder/dokumendid/rake_2013_cesti_rehabilitatsiooniprogrammi_analuus.pdf)

Esimese sekkumisprogrammi käivitas Velda Veia eestvõtmisel MTÜ Vägivallast Vabaks 2006. aastal. TÕ RAKE teadlaste poolt töötati 2013-2015 välja rehabilitatsiooniprogramm pere- või paarisuhtevägivallas süüdimõistetud meestele. Väljatöötamisel kasutati praktikute kogemusi ja tagasisidet. Praegu kasutab seda nn sisemise kindluse programmi "Mehed päriselt" EELK Perekeskus.

Spetsialistide arvavates on vägivallatsetajatele vaja pikaajalist, vähemalt aastast programmi, mis hõlmab nii individuaalset- kui grupitööd. Programm peaks paralleelselt tegelema vägivallatsetajate ja ohvriga. Programmi valikule peab eelnema eelanalüüs, piloteerimine ja on oluline, et andmeid peaks keegi koondama ja hindama programme.

## SUMMARIES

### Page 1: NTK Chairperson's Column

2017 marks 15 years of preventing and combating violence against women in Estonia

Tartu Women's Shelter was founded on July 8, 2002 with an aim to help battered women (and their family members) and reduce the risk of repeated models of violence. In November of that year the organization opened its doors, becoming the first shelter in Estonia that focused on supporting women suffering from violence in their homes. **The conference reflecting on the 15 years of our work and our future goals will take place in November 2017.**

### From 2017, the women's support centers in Estonia follow a victim support service description.

The service description and common quality requirements were developed in order to guarantee a consistently high level of specialized help for abused women and their children in all women's

VÄGIVALLAST ON VÄLJAPÄÄS

## Miinumõnõuete kehtestamine sekkumisprogrammidele perevägivalda puhul

Kui töötatakse vägivallatsetajate meestega, siis on sekkumisprogrammide (SP) põhimõteteks olulisuse järjekorras **ohutus, vastutus ja koostöö**. USAs kasutatakse SP väljatöötamisel sageli Duluth meetodit ja spetsialistide võrgustiku koordineeritud tegevust (SVKT-d, ingl. CCR - coordinated community response). SP läbiviijate koostöövõrgustikku kuuluvad õiguskaitse ja lastekaitse spetsialistid, kriminaalhooldajad ja ohvriabi korraldajad ning teenuse pakkujad. Tavaliselt kestavad SP-d 26-40 nädalat ja grupid kohtuvad vähemalt korra nädalas. Grupid moodustatakse pärast riskihindamist kliinilise psühholoogi poolt. Näiteks Indianas (USA osariigis) alustati SP miinumõnõuete põhimõtete väljatöötamisega üle kümne aasta tagasi. Nüüdseks on koostatud SP standard peresuhtevägivalda tõkestamiseks. Tunnustatud peavad olema nii programmid kui ka SP läbiviijad, kes peavad järgima SP miinumõnõudeid. SP põhimõtete miinumõnõuded on järgmised:

1. Prioriteediks on vägivalda ohvrile ohutus, õiguste kaitse ja konfidentsiaalsus.
2. SP-d ei lepi väärkohtlemise ühegi vormiga ega luba selle õigustamist.
3. Vägivalla ja väärkohtlemise lõpetamine on tähtsam suhete säilitamisest.
4. SP töö on hooliv ja kõikide programmiosalejate väärikust austav.
5. SP seansidel töötatakse korraga samast soost isikutega, meeste ja naistega eraldi.
6. SP läbiviijad peavad olema valvsad, et nad ei võtaks pooli, olema ettevaatlikud

shelters. On top of initial emergency crisis counselling, case-based counselling and temporary accommodation – also legal and psychological counselling by specially trained experienced professionals are offered to the victims of abuse.

**WHOSEFVA**, a two-year project co-funded by the European Commission under the Daphne programme, aims to address the barriers and gaps which exist in healthcare settings to effectively support elderly women victims of abuse. The project will be implemented in six partner countries: Austria, Estonia, Finland, Greece, Latvia and the UK. The coordination of the project is conducted by Women's Support and Information Centre in Estonia, with guidance and input from Finnish expert on elder abuse, Sirikka Perttu. More information can be found: <http://www.whosefva-gbv.eu/>

### Page 2: About some amendments to the Penal Code - sexual harassment and stalking legally defined

muljete, arvamuste ja informatsiooni jagamisel.

7. Tunnustatud SP-d sõltuvad ohvriabi teenuse kvaliteedi jälgijatest, programmi arendajatest ning koostööst.

8. Enne SP käivitamist peab olema kindel, et see on vastavuses perevägivalda tõkestavate spetsialistide võrgustiku koordineeritud tegevusega. Eraldiseisev SP ei anna oodatud tulemusi.

9. SP kaudu antakse selge sõnum, et perevägivald on kriminaalkuritegu, millel on tagajärjed ja kurjategijad peavad oma tegude eest vastutama.

10. Perevägivalda puhul ei ole paarinõustamine asjakohane sekkumisviis ja võib suurendada vägivallariski, asetada kannatanu kõrgendatud ohu olukorda.

11. Perevägivalda probleemiks ei ole viha, lähiuhtes esineva vägivalda peamiseks probleemiks on võimu näitamine, sundiv ja kontrolliv käitumine.

12. Viha juhtimine programmid ei ole perevägivalda puhul asjakohased sekkumise viisid.

13. Üksi SP ei saa lubada, et programmi läbinu vägivallatsetajate kaob ja kannatanu turvalisus on tagatud.

14. SP-de rahastamine ei tohiks konkureerida ohvriabi teenuste rahastamisega.

**Rohkem:** <http://www.icadvinc.org/quality-assurance/batterers-intervention-programs/>

Vägiavallatsetajate sekkumisprogrammi (SP) põhimõtteid refereeris Anu Laas

*Standardis kasutatakse väljendit 'perevägivald', kuid selle asemel võib olla ka 'paarisuhtevägivald'.*

*SP standardeid on kritiseeritud, sest kõik nendest ei ole teaduslikult põhjendatud. Töö sekkumisprogrammide tulemuslikkuse ja kvaliteedi tõstmise osas jätkub.*

In 2014, Estonia signed the Council of European Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence (Istanbul Convention). In 2015-2016 various legal amendments were prepared and consulted with stakeholders to ratify the Convention. Sexual harassment was discussed at several Legal Affairs Committee meetings in April and May of 2017. Finally, a compromise was reached and it was decided that sexual harassment is a misdemeanour and should be placed in the Division on Offences against Equality of the Penal Code. Bodily harassment of a sexual nature is punishable by a fine of up to three hundred fine units (EUR 1200) or detention. A legal person can be held accountable for sexual harassment and may be punished with a fine of up to EUR 2000. Extra-judicial proceedings concerning misdemeanours are conducted by the Police and Border Guard Board. The amendments also criminalized the act of stalking which is punishable by a fine or facing up to one year in jail.

Cont. -->



## SUMMARIES

### Page 2: Vodafone Foundation has a charity project TecSOS.

TecSOS is an initiative that seeks to support victims of domestic abuse and other vulnerable people, through provision of a specially adapted piece of technology that enables enhanced access to the police in an emergency. TecSOS was initially developed by the Vodafone Spain Foundation in collaboration with the Spanish Red Cross and the TecSOS Foundation. The programme is currently providing vital protection to victims of domestic violence in six countries: Spain, Portugal, Hungary, Ireland, Germany and the UK. The project has introduced as a source for inspiration and best practice case.

More information can be found: <http://www.vodafone.com/content/foundation/tecsos.html>;

[http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/exchange\\_of\\_good\\_practice\\_es/es\\_discussion\\_paper\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/exchange_of_good_practice_es/es_discussion_paper_en.pdf)

### EU funding available

Call for project proposals: Prevent and combat gender-based violence and violence against children. The deadline of the call is November 14, 2017.

More information can be found: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/rec/topics/rec-rdap-gbv-ag-2017.html>

**Weekly newspaper SIRP** published eight articles on domestic violence on its special number of June 30. More information can be found: [www.sirp.ee](http://www.sirp.ee)

### Page 3: Parliamentary debate on violence against women and zipper system of candidates' lists - rhetoric on gender and gender equality

On June 13, the first reading of the Bill on the Ratification of the Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence (475 SE), initiated by the Government of the Republic, took place in the Parliament. A heated debate on the meaning of gender equality and traditional values surrounded the reading. Additionally, the first reading of amendments to the European Parliament Election Act, to the Municipal Council Election Act and to the Riigikogu Election Act (424 SE) took place on the same day. The parliamentary debate was dominated by male MPs, who made several

arguments about women's low interest in politics and decision-making procedures. The draft act 424 SE was not supported by the Parliament.

### Page 4: Making laws work to end violence against women and girls

Regional Conference for Central and Eastern Europe jointly organized by the Inter-Parliamentary Union (IPU), the Romanian Chamber of Deputies, Global Rights for Women and Vital Voices, with the support of the Senate of Romania took place in Bucharest from 12 to 14 of June. The conference brought together Parliamentarians, NGOs and legal officers to discuss how to effectively implement laws to prevent and combat violence against women and girls. A delegation from Estonia, including Pille Tsopp-Pagan from the WSIC, Triin Raudsepp from the Estonian National Social Insurance Board, Raul Heido from the Prosecutor's Office, and Anneli Jürison from the Police and Border Guard Board attended the event. Each delegation formulated action plans to apply the knowledge gained at the conference when they return to their respective countries.

The outcome document of the entire conference can be found here: <http://www.ipu.org/splz-e/Bucharest17/outcome.pdf>

### Page 5: Batterers' Intervention Programs

Between 2006-2017 only three rehabilitation programs for men who are convicted for domestic violence have been carried out in Estonia. Our specialists are aware of the Duluth Model and a growing attention has been paid to the principles of CCR, however, program protocols, standards and quality assurance are needed.

A Batterers' Intervention Program (BIP) is an education based program which aims provide men who use violence with the opportunity and skills to change the behaviour, beliefs, and attitudes that support their use of violence against intimate partners. An example of the BIP quality standard was taken from Indiana. The BIP can play an important role in a coordinated community response (CCR) to domestic violence, but it is important that victim safety and offender accountability remain the primary goals of a BIP.

More information can be found: <http://www.icadvinc.org/quality-assurance/batterers-intervention-programs/>

Summaries by **Elina Libek**

MTÜ Naiste Tugi- ja Teabekeskus  
NPO Women's Support and  
Information Centre  
a/a EE912200221019998649  
Swedbank

## UUDISKIRJA TOIMETUS

### Pille Tsopp-Pagan

NTTK juhataja

### Elina Libek

projektijuht, politoloog

### Anu Laas

sotsioloog, soolise  
võrdõiguslikkuse ekspert

### Halliki Voolma

EK Õigusdirektoraat, Teomeeter

### Kaastööd saata:

[anulaasile@gmail.com](mailto:anulaasile@gmail.com)

### Kontakt

e-mail: [info@naistetugi.ee](mailto:info@naistetugi.ee)

## NTTK 1/2017

### © Autorid

Selle uudislehe väljaandmist on  
toetanud KÜSK

